

Suvestinė redakcija nuo 2016-12-06 iki 2019-01-11

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2000, Nr. [100-3192](#), i. k. 1002250ISAK00000634

Nauja redakcija nuo 2016-12-06:

Nr. [V-1349](#), 2016-12-01, paskelbta TAR 2016-12-05, i. k. 2016-28218

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL MEDICINOS NORMŲ RENGIMO REIKALAVIMŲ APRAŠO PATVIRTINIMO

2000 m. lapkričio 9 d. Nr. 634

Vilnius

Siekdamas tinkamai įgyvendinti Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 10 straipsnio 6 punktą:

1. T v i r t i n u Medicinos normų rengimo reikalavimų aprašą (pridedama).
2. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį.

L. E. SVEIKATOS APSAUGOS
MINISTRO PAREIGAS

RAIMUNDAS ALEKNA

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro

2000 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. 634

(Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro

2016 m. gruodžio 1 d. įsakymo Nr. V-1349 redakcija)

MEDICINOS NORMŲ RENGIMO REIKALAVIMŲ APRAŠAS**I SKYRIUS****BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Medicinos normų rengimo reikalavimų aprašas (toliau – aprašas) nustato medicinos normų turinio reikalavimus, medicinos normų rengimo, planavimo ir organizavimo bei medicinos normų projektų derinimo tvarką.

2. Medicinos normos rengiamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymais, Europos Sąjungos teisės aktais, Pasaulio sveikatos organizacijos dokumentais, atitinkamų sveikatos priežiūros studijų ir (ar) rezidentūrų programomis, šiuo aprašu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais asmens sveikatos priežiūros veiklą.

3. Medicinos normos tvirtinamos sveikatos apsaugos ministro įsakymu.

4. Medicinos normos peržiūrimos ne rečiau kaip kas 5 metai ir, jeigu reikia, pakeičiamos ar panaikinamos.

5. Apraše vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

5.1. **Medicinos norma** – teisės aktas, apibrėžiantis asmens sveikatos priežiūros specialisto teises, pareigas, profesinės kompetencijos reikalavimus ir nustatantis privalomus tam tikros profesinės kvalifikacijos asmens sveikatos priežiūros specialisto veiklos reikalavimus.

5.2. Kitos apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatyme, Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatyme, Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatyme, Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatyme, Lietuvos Respublikos odontologijos praktikos įstatyme, Lietuvos Respublikos slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatyme.

II SKYRIUS**MEDICINOS NORMŲ RENGIMO PLANAVIMAS IR ORGANIZAVIMAS**

6. Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Akreditavimo tarnyba), bendradarbiaudama su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, įvertina medicinos normų rengimo, keitimo ar panaikinimo poreikį, taip pat fizinį ir juridinių asmenų pateiktus siūlymus dėl medicinos normų rengimo, keitimo ar pripažinimo netekusiomis galios, parengia medicinos normų rengimo planą, kuriame numatomi medicinos normų peržiūrėjimo ir medicinos normų projektų rengimo terminai. Medicinos normų rengimo planas tvirtinamas sveikatos apsaugos ministro įsakymu kasmet iki einamųjų metų sausio 20 d.

7. Sveikatos apsaugos ministras sudaro grupę:

7.1. medicinos normai peržiūrėti;

7.2. medicinos normos projektui rengti šiais atvejais:

7.2.1. kai rengiama nauja medicinos norma;

7.2.2. kai numatoma keisti daugiau kaip 50 procentų medicinos normos nuostatų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros specialisto teises ir (arba) pareigas, ir (arba) kompetenciją.

8. Darbo grupės medicinos normai peržiūrėti ar parengti nariais skiriami:

8.1. trys (ar daugiau) Sveikatos apsaugos ministerijos atstovai;

8.2. vienas (ar daugiau) Akreditavimo tarnybos atstovas;

- 8.3. du (ar daugiau) mokslo ir studijų institucijų atstovai;
- 8.4. vienas (ar daugiau) sveikatos priežiūros specialybių draugijų atstovas;
- 8.5. kiti specialistai (pagal rengiamos medicinos normos taikymo sritį).
- 9. Darbo grupės vadovu skiriamas Sveikatos apsaugos ministerijos atstovas.

III SKYRIUS

MEDICINOS NORMOS TURINIO REIKALAVIMAI

10. Medicinos normoje nurodoma:

10.1. medicinos normos taikymo sritis – privalomumas darbdaviams, taip pat institucijoms, rengiančioms šiuos specialistus, tobulinančioms jų kvalifikaciją bei kontroliuojančioms jų veiklą;

10.2. profesinė kvalifikacija, kurią turi įgyti asmuo, norėdamas verstis atitinkama praktika, ir kokias studijas baigęs jis ją įgyja. Taip pat turi būti nurodoma, kad užsienyje įgyta profesinė kvalifikacija turi būti pripažinta Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

10.3. kad asmuo turi teisę verstis asmens sveikatos priežiūros specialisto, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgijusio medicinos normoje nurodytą profesinę kvalifikaciją ir turinčio Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka išduotą ir galiojančią atitinkamą licenciją, medicinos normoje nurodyta praktika;

10.4. kad asmens sveikatos priežiūros specialistas verčiasi praktika asmens sveikatos priežiūros įstaigose, turinčiose asmens sveikatos priežiūros licenciją teikti licencijoje nurodytas paslaugas;

10.5. kad asmens sveikatos priežiūros specialistas verčiasi praktika savarankiškai, taip pat su kuo jis bendradarbiauja versdamasis praktika;

10.6. kad asmens sveikatos priežiūros specialistas vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais (nurodyti teisės aktų pavadinimus arba jų reguliavimo sritį), medicinos norma, įstaigos, kurioje dirba, įstatais (nuostatais), vidaus tvarkos taisyklėmis bei savo pareigybės aprašymu;

10.7. kad asmens sveikatos priežiūros specialistas turi teisę:

10.7.1. verstis praktika medicinos normos ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;

10.7.2. išrašyti receptus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 8 d. įsakymo Nr. 112 „Dėl receptų rašymo ir vaistinių preparatų, medicinos priemonių (medicinos prietaisų) ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) vaistinėse gyventojams ir popierinių receptų saugojimo, išdavus (pardavus) vaistinius preparatus, medicinos priemones (medicinos prietaisus) ir kompensuojamąsias medicinos pagalbos priemones vaistinėje, taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

10.7.3. išduoti medicininius ar sveikatos pažymėjimus (pažymas) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka (taikoma tik gydytojams ir gydytojams odontologams);

10.7.4. pagal kompetenciją konsultuoti pacientus, fizinius ir juridinius asmenis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

10.7.5. atsisakyti teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas, jei tai prieštarauja asmens sveikatos priežiūros specialisto profesinės etikos principams arba gali sukelti realų pavojų paciento ar asmens sveikatos priežiūros specialisto gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

10.7.6. nustatyti asmens mirties faktą Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo nustatyta tvarka;

10.7.7. gauti darbui būtiną informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų bei fizinių ir juridinių asmenų;

10.7.8. asmens sveikatos priežiūros specialistas turi ir kitų teisių, nustatytų kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką;

10.8. kad asmens sveikatos priežiūros specialistas turi pareigą:

10.8.1. teikti būtinąją medicinos pagalbą teisės aktų nustatyta tvarka;

10.8.2. pagal savo kompetenciją, nustatytą medicinos normoje, ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje verčiasi praktika, licenciją, kvalifikuotai diagnozuoti ir gydyti ligas, būkles bei sveikatos sutrikimus (taikoma tik gydytojams, gydytojams odontologams), rekomenduoti ir dalyvauti organizuojant ligų ir sveikatos sutrikimų profilaktikos priemones bei užtikrinti teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;

10.8.3. nepriskirtais jo kompetencijai atvejais siųsti pacientą konsultuotis ir (ar) gydytis pas atitinkamos srities asmens sveikatos priežiūros specialistą (taikoma tik gydytojams ir gydytojams odontologams);

10.8.4. bendradarbiauti su asmens sveikatos priežiūros ir kitais specialistais;

10.8.5. propaguoti sveiką gyvenseną, ligų profilaktikos ir sveikatos tausojimo bei ugdymo priemones;

10.8.6. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

10.8.7. pagal kompetenciją vykdyti privalomas sveikatos programas;

10.8.8. laikytis asmens sveikatos priežiūros specialisto profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti;

10.8.9. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

10.8.10. laikytis licencijuojamos asmens sveikatos priežiūros specialisto veiklos sąlygų;

10.8.11. tvarkyti asmens sveikatos priežiūros specialisto praktikos dokumentus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

10.8.12. paaiškinti asmens sveikatos priežiūros specialisto praktikos aplinkybes Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymu;

10.8.13. taikyti Lietuvos Respublikoje tik medicinos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius tyrimo, diagnostikos ir gydymo metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytus atvejus;

10.8.14. naudoti tik teisės aktų reikalavimus atitinkančias medicinos priemones (prietaisus), išskyrus kituose teisės aktuose nustatytus atvejus; užtikrinti, kad medicinos priemonės (prietaisai) būtų naudojami teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis gamintojų su medicinos priemone (prietaisu) pateikiama informacija;

10.8.15. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką, nustatytas pareigas;

10.9. kompetencija:

10.9.1. kad asmens sveikatos priežiūros specialisto profesinę kompetenciją sudaro žinios ir gebėjimai, kuriuos jis įgyja baigęs medicinos normoje nurodytą profesinę kvalifikaciją suteikusias studijas bei nuolat tobulindamas įgytą profesinę kvalifikaciją, atsižvelgdamas į nuolatinę medicinos, odontologijos ar slaugos mokslo ir praktikos pažangą;

10.9.2. kad asmens sveikatos priežiūros specialistas turi žinoti dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus, medicinos statistikos pagrindus, sveikatos draudimo pagrindus, sveikatos teisės pagrindus, mokėti naudotis informacinėmis ir ryšio technologijomis;

10.9.3. ką asmens sveikatos priežiūros specialistas pagal savo profesinį pasirengimą turi išmanyti, pavyzdžiui, žmogaus anatomiją, fiziologiją, ligų etiologiją, patogenezę, simptomatiką bei diagnostikos, gydymo principus ir indikacijas, kontraindikacijas, ligų ir sveikatos sutrikimų profilaktikos principus, vaistinių preparatų klinikinę farmakologiją, žmogaus psichologijos ypatumus, psichikos sutrikimus, sveiko ir sergančio žmogaus bei jo artimųjų psichologiją, asmens sveikatos priežiūros organizavimo principus, darbų saugos reikalavimus savo darbo vietoje, slaugos veiksmus ir kt.;

10.9.4. ką asmens sveikatos priežiūros specialistas turi gebėti pagal atitinkamą sveikatos priežiūros studijų ir (ar) rezidentūros studijų programą įgytą profesinę kvalifikaciją, nurodant praktinius gebėjimus, atsižvelgiant į medicinos, odontologijos ar slaugos mokslo pažangą, geruosius

Europos Sąjungos pavyzdžius bei tarptautinius ir (ar) Europos sveikatos priežiūros specialistų organizacijų parengtus sveikatos priežiūros specialistų mokymo standartus. Gydytojų ir gydytojų odontologų medicinos normose turi būti nurodytos ligų ir sveikatos sutrikimų grupės ir (arba) organų sistemų patologijos, kuriuos gydytojas turi gebėti diagnozuoti ir gydyti, bei diagnostinės ir gydymosi procedūros (manipuliacijos), kurias pagal savo kompetenciją gali atlikti.

IV SKYRIUS MEDICINOS NORMOS DERINIMO TVARKA

11. Gydytojo medicinos norma turi būti suderinta su:
 - 11.1. Vilniaus universiteto Medicinos fakultetu;
 - 11.2. Lietuvos sveikatos mokslų universitetu;
 - 11.3. atitinkamomis gydytojų draugijomis;
 - 11.4. Valstybine ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos;
 - 11.5. Akreditavimo tarnyba;
 - 11.6. kitomis suinteresuotomis institucijomis.
12. Slaugos, burnos priežiūros specialisto bei akušerio medicinos norma turi būti suderinta su:
 - 12.1. ne mažiau kaip dviem mokslo ir studijų institucijomis, rengiančiomis slaugos, burnos priežiūros specialistus bei akušerius;
 - 12.2. atitinkamomis slaugos, burnos priežiūros specialistų bei akušerių draugijomis;
 - 12.3. Valstybine ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos;
 - 12.4. Akreditavimo tarnyba;
 - 12.5. kitomis suinteresuotomis institucijomis.
13. Akreditavimo tarnyba, gavusi derinti medicinos normos projektą, suteikia jai žymenį, kurį sudaro medicinos normos santrumpa (MN), Akreditavimo tarnybos suteiktas numeris ir parengimo metai. Normos numeris ir metai skiriami dvitaškiu, pvz., MN 16:2000.
14. Medicinos normos projektas skelbiamas Sveikatos apsaugos ministerijos interneto svetainėje ir Teisės aktų informacinės sistemos projektų registravimo posistemyje.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Fiziniai ar juridiniai asmenys gali siūlyti Sveikatos apsaugos ministerijai rengti medicinos normą, ją pakeisti, peržiūrėti ar panaikinti.

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-688](#), 2003-11-24, Žin., 2003, Nr. 112-5031 (2003-11-28), i. k. 1032250ISAK000V-688

Nr. [V-1349](#), 2016-12-01, paskelbta TAR 2016-12-05, i. k. 2016-28218

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [162](#), 2001-03-13, Žin., 2001, Nr. 24-804 (2001-03-21), i. k. 1012250ISAK00000162

Dėl sveikatos apsaugos ministro 2000 11 09 įsakymo Nr. 634 "Dėl bendrųjų reikalavimų Lietuvos medicinos normoms rengti patvirtinimo" dalinio pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [36](#), 2002-01-21, Žin., 2002, Nr. 10-374 (2002-01-30), i. k. 1022250ISAK00000036

Dėl sveikatos apsaugos ministro 2000 m. lapkričio 9 d. įsakymo Nr. 634 "Dėl Bendrųjų reikalavimų medicinos normoms rengti patvirtinimo" dalinio pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-688](#), 2003-11-24, Žin., 2003, Nr. 112-5031 (2003-11-28), i. k. 1032250ISAK000V-688

Dėl sveikatos apsaugos ministro 2000 m. lapkričio 9 d. įsakymo Nr. 634 "Dėl Bendrųjų reikalavimų medicinos normoms rengti patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-45](#), 2013-01-16, Žin., 2013, Nr. 8-339 (2013-01-22), i. k. 1132250ISAK0000V-45

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. lapkričio 9 d. įsakymo Nr. 634 "Dėl Bendrųjų reikalavimų medicinos normoms rengti patvirtinimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-583](#), 2016-05-03, paskelbta TAR 2016-05-06, i. k. 2016-11432

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. lapkričio 9 d. įsakymo Nr. 634 „Dėl Bendrųjų reikalavimų medicinos normoms rengti patvirtinimo“ pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1349](#), 2016-12-01, paskelbta TAR 2016-12-05, i. k. 2016-28218

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. lapkričio 9 d. įsakymo Nr. 634 „Dėl Bendrųjų reikalavimų medicinos normoms rengti patvirtinimo“ pakeitimo